

MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004, 23 december 2005 en 19 mei 2006;

Gelet op het ministerieel besluit van 20 januari 2006 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 05 oktober 2006,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Schoonselhof, gelegen te Antwerpen (Wilrijk), Krijgslaan 1 :

bekend ten kadaster:

Antwerpen, 43e afdeling, sectie A, perceelnummers 464C, 468D, 469F, 471B, 472C, 475C, 476/2, 476/3, 476A2, 476B2, 476C2, 476D2, 476E2, 476F2, 476G2, 476H, 476H2, 476K, 476L, 476M, 476N, 476P, 476R, 476S, 476T, 476V, 476W, 476X, 476Y, 476Z, 481B, 481C, 482A, 489C, 492C, 492D, 493C, 493E, 496/2, 496/3, 496B, 496F, 496G, 499A, 502B, 503/2, 503A, 504/2, 504A, 505A, 506/2, 506A, 507/2.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De historische waarde wordt omschreven als volgt:

Het domein Schoonselhof is een vroeger kasteeldomein waarvan de oorsprong opklimt tot de zestiende eeuw. Het goed kende de karakteristieke ontwikkeling van hoeve naar hof van plaisantie dat in de loop van zijn geschiedenis herhaaldelijk aangepast werd aan de noden en de smaak van de opeenvolgende eigenaars die behoorden tot de klasse van rijke kooplui en adel in het Antwerpse. In 1911 werd het domein, kasteel en omliggend park, door de stad Antwerpen aangekocht om ingericht te worden als stedelijk begraafpark met respect en behoud van de bestaande gebouwen en de rijke fauna en flora. Door zijn aanleg als parkbegraafplaats sluit het Schoonselhof aan bij de grote negentiende-eeuwse, landschappelijke begraafplaatsen in de lijn van het "Cimetière du Père Lachaise" in Parijs. Naast eigentijdse, al dan niet eenvoudige of monumentale grafstenen zijn vele grafmonumenten afkomstig van de vroegere Antwerpse begraafplaatsen, voornamelijk van de Kielbegraafplaats die voordien de officiële stadsbegraafplaats was. De Schoonselhofbegraafplaats heeft hierdoor een extra cultuurhistorische betekenis en vertegenwoordigt zo op een bijzondere manier het kosmopolitisch karakter van de stad en de zorg die Antwerpen besteedt aan de dodenherdenking vanaf het begin van de negentiende eeuw tot op heden.

De socio-culturele waarde wordt omschreven als volgt:

Het Schoonselhof is een stenen archief dat een weerspiegeling geeft van de multiculturele samenstelling van de Antwerpse maatschappij en getuigt van de vooruitstrevende invulling van de wijze van herdenken van de overledenen. Een uniek gegeven is de aanleg van ereparken voor verdienstelijke burgers zoals kunstenaars en politici en de parken voor joodse en islamitische Antwerpenaren zodat de diverse aspecten van de kosmopolitische samenleving versteend blijven voortleven na de dood. Decoratie, taal, symboliek en de uiteenlopende beroepen en overtuigingen van de afgestorvenen vormen een staalkaart van de diversiteit van de gemeenschap.

De artistieke waarde wordt omschreven als volgt:

Met de realisatie van het Schoonselhof is men afgestapt van de begraafplaats als dodenakker. De begraafplaats is geconcipieerd als een parkbegraafplaats, waarbij esthetiek en de esthetische beleving even hoog dienden ingeschat te worden als het functionele begraven op zich. Hierbij speelt de aanleg met draineringsgrachten en ook de natuur een grote rol. De meerwaarde die uit bescherming voortkomt zit dan ook in de combinatie van verder functioneel begraven, het opwaarderen van de natuurwaarden en van de parkesthetiek. In dat kader dienen de grafmonumenten in stand gehouden te worden. Als laatste rustplaats van bekende kunstenaars en prominente figuren zijn veel graven kunstzinnige ontwerpen met gebruik van funeraire, religieuze en andere symbolen en opschriften die typerend zijn voor de overledene. Talloze grafmonumenten werden ook ontworpen of dragen elementen ontworpen door bekende kunstenaars zoals architecten, beeldhouwers en bronsgieters. De sculpturen, het gebruik van kleurrijke materialen, eigen accenten in het gebruik van symboliek, de aangepaste en bestudeerde parkaanleg geven het geheel een specifieke en unieke sfeer.

Art. 3. Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel,

16 JULI 2007

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal stroke that curves upwards and then downwards at the end.

Dirk VAN MECHELEN